

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja a poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobē se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikom trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Kaj je Bismarek razodel?

Poročali smo že v političnem ogledu, da je stari Bismarek te dni v svojem listu »Hamburger Nachrichten« razkril tajno zvezo, ki je bila med Nemčijo in Rusijo od leta 1880. do 1890. Vsled te zveze bi Nemčija ostala neutralna, ako bi prišlo takrat do vojske med Avstrijo in Rusijo. Ako bi Francija napadla Nemčijo, bi mi morali pomagati Nemčiji, ako bi pa Rusija zaradi balkanskih homatij napadla nas, pa bi Nemčija roke križem držala.

Ali bi pa res Nemčija o vojski med Avstrijo in Rusjo roke križem držala? Ne, nikakor ne! Ravno v onih desetih letih je Bismarek vedno in vedno zahteval več vojakov. Čemu? Francije se mu ni bilo bati, ker je trozveza že obstala in imajo Nemci več in boljnih vojakov, kakor Francozi. Železni Bismarek je zato tirjal toliko vojakov, da bi jih sklical pod orožje, ako bi Avstrija bila od Rusov premagana, in bi z njimi raztegnil nemško mejo dol do Trsta!

Avstrija je vsled trozveze Nemčiji popolnoma zau-pala, knez Bismarek pa nas je tako varal! In tega figamoža neprenehoma v zvezde kujejo pri nas oni Nemci, ki slišijo na ime narodnjaki ali nacijonanci, tudi še zdaj, ko se je zvedelo, kake nevarne spletkarije je delal proti naši državi! »Marburgerca« se je predrznila ravno te dni imenovati Bismarcka največjega poštenjaka. Daleč so že prišli ti veliki Nemci; kajti nobenih pravih pojmov nimajo ne o avstrijski domovini, pa tudi ne o poštenju.

Pa še dalje gredo nemški narodnjaki. Neki nemško-narodni poslanec je to razkritje naravnost imenoval Bismarckovo oporoko ali testament. Bismarek je hotel nemško vlado in nemški narod opozoriti nato, kaj jima je v korist. Nemčija se namreč ne more razširiti na zapad ali proti vshodu, temveč le na južno stran, do Jadranskega morja. Nemški narodnjaki bi torej radi, da razpade Avstrija, in da se vse one dežele, ki so nekda pripadale k nemškemu cesarstvu, pridružijo Nemčiji.

Kdor ima le nekoliko bistre politične oči, je moral tudi to davno uvideti. Ali pa dunajska vlada to spozna? Mislimo, da mora to spoznati, če dozda ni, pa vsaj za-naprej, in da ne bode pustila, da bi se Slovani »na steno pritiskali«. Zlasti mi Slovenci, ki smo vedni toli zvesti Avstrijci, pričakujemo, da se že vendar enkrat ustavi ponemčevanje naših otrok ob meji, po mestih in trgih ter da se nastavijo pri nas slovenski uradniki.

Sicer pa mora tudi vlada gledati nato, da se Avstrija prej ko prej odkriža take hinavske prijateljice, kakor je Nemčija, in si poišče drugo zvezo. Rusija nam v onih letih ni napovedala vojske, daši so k temu toli podpihivali mnogi nemški, ruski in ogerski, od Bismarcka podkupljeni listi. Ali torej Rusija ne bi bila dobra zaveznica? Gotovo! In kadar si bodeta prijateljsko

Avstrija in Rusija podali roki, takrat bode začela poje-mati neznosljiva nemško-narodna in ogerska ošabnost, in obstoj Avstrije bode zagotovljen še za stoletja in stoletja.

Redke pesmi, goste solze.

to je v naših časih tužna usoda našega slovenskega kmeta. Milo se stori človeku, če nazaj pomisli, kako veselo življenje je bilo v starih časih po slovenskih pla-ninah in po solnčnih vinskih goricah. Radi so šli ljudje na delo in čas so si krajšali z veselimi petjem. Živeža so imeli v obilnosti, zemlja je več rodila, plačila so bila pa veliko manjša; ko je vse odraital, ostalo je še kmetu zadosti, da družini ni bilo treba pomanjkanja trpeti. Ženitovanja so obhajali po tri dni, ker se jim vina ni škoda zdelo, katerega so dosti v kleti imeli. Pravi ná-rodni praznik je bil na Martinovo, ko se je novo vino krstilo; čez krib in plan se je glasila vesela slovenska zdravica. Kakošen je bil pa letos Martinov god? Nismo pokukali v vsako kmečko hišo, pa lahko uganemo, da ni bilo veliko veselih, pač pa mnogo čmernih in ža-lostnih obrazov. V krajih je trta po trtni uši pokon-čana, v drugih krajih je toča vse poklestila, in kjer so še kaj pridelali, je kapljica vsled vednega deževja kislá in prazna. Velika revščina je v krajih, koder je toča gospodarila, in teh krajev je letos mnogo; ljudje ne vedó, s čim se bodo čez zimo preživili.

Tako je v naših dneh za kmeta joj in gorjé. Tužni glas o kmetovi bēdi je bil že tako močen, da je predrł tisto meglo, ki loči visoko gospódo od navadnih ljudi, in celó visoka vlada na Dunaju je začela spoznavati, da je treba kmetu pomagati, da se ne podere najime-nitnejši steber, na katerem sloni človeška družba. Vlada je nekoliko znižala zemljiški davek, dovolila je prosto prodajo živinske soli, predelala je domovinsko postavo v korist kmečkim občinam in slednjič je obljubila po-stavo za ustanovo posilnih kmetijskih zadrug. To so res nekatere kapljice kmetom v tolažbo, toda veliko jim z njimi tudi ni pomagano: dobrota nove domo-vinske postave se bo pokazala še le čez deset let, zemljiški davek se ni za toliko znižal, da bi se kaj po-znalo, kmetijske zadruge pa še niso narejene. Kmetu v pomoč je torej storjen komaj prvi začetek, treba bo več storiti, ako se mu hoče res pomagati. Poslanci, ki so voljeni od kmetov in za kmete, imajo torej še dovolj opraviti. Pa tudi kmečki gospodarji sami, morali bi se več pobrigati za svojo lastno korist. Tožiti in jadiko-vati nič ne pomaga; ob nedeljah in praznikih naj bi se zbirali v svojih bralnih društvih, katerih imamo že veliko, naj bi se posvetovali o svojem stanju in naj bi

potem svojim poslancem naznanjali, kaj jih najbolj tišči. Naši poslanci sicer poznajo kmečke razmere, vsegavedni pa vendar niso, in tudi je človek tak, da bo prej kaj storil, ako ga večkrat opominjamo in mu svoje težave potožimo. Ako vedno le molčimo, mora naš poslanec misliti, da smo s svojim stanjem zadovoljni, da nimamo posebnih pritožb.

Še nekaj je, na kar moramo naše slovenske kmete opomniti. Vsa pridnost in vsa skrb nič ne izda, kjer ni božjega blagoslova. Najprej pa božji blagoslov odženemo z oskrnjanjem nedelj in praznikov, kakor spričuje samo sv. pismo. Ne rečemo, da bi Slovenci ob nedeljah hlapčevska dela opravljali, toliko verni so še, da tega ne storijo. Toda radi se nekateri podajo v razuzdano veselje, in ravno ob nedeljah, kjer bi morali posebno Boga častiti, se zahvaliti za prejete dobrrote in prositi novih, se največ popiva, preklinja, kvantá, pretepa in prešestuje. Čeravno pametni in priletni gospodarji tega ne delajo, vendar so greha deležni, ker mladine ne brzdajo in ne nadzorujejo. Gotovo je, da grdo pohujšljivo govorjenje in življenje ne bo privabilo božjega blagoslova k hiši. Popivanje po gostilnah požre pa tudi mnogo denarja, ki bi se za druge reči bolj koristno obrniti dal. Mi nismo tisti, da bi mladini ne privoščili nobenega veselja. Pa veselje je lahko tudi pošteno in nedolžno. Naj se zbirajo kmečki mladenči v pevskih društvih, naj prepevajo nedolžne slovenske pesmi in naj izpijejo pri tej priložnosti nekaj kupic dobrega vina, tega jim nihče ne bo zameril. Nezmereno popivanje, preklinjanje, kvatanje, ponočevanje in divje krokanje okoli vseh voglov je grdo in škodljivo za dušo, za telo in za denarni mošnjiček.

Še eno zadevo bi radi v razgovor spravili. Slovenci izdajo vsako leto več milijonov goldinarjev za oblačilno blago, ki ga kupujejo v prodajalnicah. Ves ta težko prisluženi denar gre v tuje kraje, kjer so tovarne za tako blago. Te cunje sicer niso drage, pa vendar so drage, ker niso trpežne, se kmalo raztrgajo in je treba zopet novih. Obžalovanja je vredno, da so Slovenci večinoma popustili izdelovanje domačega platna in sukna. S tem, doma pridelanim blagom so se nekda oblačili, bilo je močno, toplo in še dosti čedno. Za obleko so torej potrosili malo denarja, tem lažje so si potem privoščili požirek dobrega vina. Kaj je Slovence zapeljalo, da so popustili dobro domačo obleko in se lotili tuje? Nič drugega, ko sama gizdavost in preširnost. Vsak hlapec hoče danes oblečen hoditi kakor gospod; in sram bi ga bilo, obleči jopič iz sivga domačega sukna. Kakšna abotnost! Kako toplo, kako trpežno je bilo vendar to sukno! In ali je bilo mar grdo? Neumna domišljija! Tirolskega kmeta pa ni sram, hoditi v obleki iz domačega sukna. Njemu ne pride na misel, da bi bila to kaka sramota. Tudi na Češkem, Moravskem, Poljskem, Hrvaškem in drugih slovanskih deželah se kmetje večinoma še sami oblačijo. Te milijone, ki jih Slovenci za tuje cunje izdajo, bi krvavo potrebovali za druge potrebe; kmet bi pa lažje obstal, ko bi se znebil teh stroškov za obleko.

Cerkvene zadeve.

Desetletnica v Jarenini.

Jarenina je sicer tako blizu Vas, gosp. urednik, da lahko vsako novico od nas hitro zvete in jo po svetu razglasite; pa vendar vsprejmite tudi od nas župljanov naslednje vrstice, koje pišem v zahvalo za napravljeno nam duhovno veselje.

Pretečeno nedeljo popoldne se nas je zbralo ne- navadno dosti pri župnišču. V lepi procesiji smo se med glasnim zvonjenjem in ubranim petjem pomikali proti cerkvi. Kaj pa smo imeli? Velč. naš gospod dekan J. Fleck, obdani od gg. dvorskega oskrbnika, št. - jakop- skega župnika, Vrežeta iz Maribora, domačega kaplana, pa obilno ovenčanih devic, nesli so lepo, na Dunaju iz- delano, tukajšni Lurški Materi božji namenjeno krono.

V pridigi so nam razložili kratko in jasno zgodo- vino Lurške votline in tamošnjih čudežev in k sklepu razodeli, da so to krono sami kupili, in jo Mariji izro- čijo iz hvaležnosti, da jim je ljubi Bog na Marijino pri- prošnjo dodelil, to nedeljo ravno deseto leto kot župniku in dekanu jareninskemu dopolniti. Solze veselja stopile so nam v oči, ko smo videli krono na glavi lepe Lurške statue, ki je bila pred osmimi leti v velikanski proce- siji v to cerkev prenesena.

Po cerkveni slovesnosti smo se podali na bližnji grič, kjer se nam je drugo lepo veselje storilo — blago- slovljen je bil visoki križ s podobo Križanega in za- lostne Matere božje. Križani Jezus in Devica Marija naj preblagemu našemu dušnemu pastirju obilno povrneta, kar so za nas Jareninčane zadnjih deset let storili!

Sv. misijon v Rajhenburgu.

Od dne 27. oktobra do 8. novembra se je v naši župniji obhajal sv. misijon. Vodili so ga čč. gg. lazaristi od Sv. Jožefa pri Celju. Ljudje so se že dolgo veselili te cerkvene pobožnosti in so se je tudi prav zvesto udeleževali. Čeravno je bilo dosti potrebnega dela na polju, vendar so prav pridno prihajali.

Blizu 4000 jih je prejelo sv. zakramente. Seveda bi jih ne bilo moglo toliko k sv. zakramentom pristo- piti, če bi ne bili pomagali čč. gg. iz sosednih župnij in iz krškega in brežiškega samostana. Bog jim poplačaj njihov trud! K sklepu misijona, ki je bil v nedeljo dne 8. novembra, so prišli tudi preč. g. opat iz tukajšnjega samostana in č. g. dekan iz Vidma. Po »Te Deum« so domači č. gosp. župnik spregovorili in so se v svojem imenu in v imenu vseh župljanov čč. gg. misijonarjem zahvalili za njihov trud, in župljane opominjali, naj vedno ostanejo na ozki poti pravičnega življenja.

Bog daj, da bi res seme božje besede obilno sadú prineslo! — Veliko ljudstva je spremljalo čč. gg. misi- jonarje do kolodvora in marsikateri izmed njih jih je spremljal s solzami hvaležnosti.

Nove orglje v Poličanah.

Nove orglje je izdelal g. Fr. Naraks iz Arje vesi pri Žalcu za novo poličansko cerkev. Strokovnjaki, ki so jih poskušali, sodijo, da so milodoneče, izvrstno in vestno delo. Orglje imajo 14 spremenov: 1. Principal 8 čevlj., Gamba 8 čevlj., Dolce 8 čevlj., Burdon 8 čevlj., Sva 4 čevlj., Flauta 4 čevlj., Fugara 4 čevlj., Spicflauta 2³/₄ čevlj., Oktava 2 čevlj., — dvakratna mikstura — pe- dal je: Subbas 16 čevlj., Principalbas 8 čevlj., Kvintbas 5³/₄ čevlj., Oktavbas 4 čevlj.

Pri sestavljanju se vidi in zapazi natančna, vestna kompozicija. Pojejo glasno in milo. Prihodnjo nedeljo, na god sv. Cecilije bodo slovesno blagoslovljene; preč. g. kanonik in stolni župnik J. F. Bohinc so blagovoljno sprejeli slavnostno pridigo in preč. g. kanonik in rav- natelj K. Hribovšek slovesno sv. mašo. Preč. gg. kan. dr. Križanič in dr. Pajek sta obljubila pogojno slovesne obrede.

Strokovnjak naše škofije, č. g. L. Hudovernik, bode priložno novi umotvor poskusil in Naraksovo delo sodil. Gospod Naraks je domačin in Slovenec, dober kristjan, ter se vsem gospodom priporoča, ker dela po ceni in